

NVIQ – Komplex logopédiai csomag autista gyermekek számára

Ellenőrző lapok, SMART célkészlet, mintalapok, részletes útmutatók és 2–4 éves nem beszélő gyermekekre szabott feladatötletek

Tartalom

1. Általános használati útmutató
2. Gyors ellenőrző lap és próba-feladatok
 - 2.1 Kitöltési útmutató
 - 2.2 Mintakitöltés
3. SMART célkészlet
 - 3.1 Kitöltési útmutató
 - 3.2 Mintakitöltések
4. Mini eszközkészlet (mintalapok és piktogram-sorok)
 - 4.1 Kitöltési útmutató
 - 4.2 Mintakitöltések
5. Feladatötletek – 2–4 éves, nem beszélő autista gyermekek (NVIQ-fejlesztés)
 - 5.1 Mintafelismerés és szabályfelismerés
 - 5.2 Térí.vizuális feldolgozás
 - 5.3 Vizuális munkamemória
 - 5.4 Végrehajtó funkciók
 - 5.5 Vizuális konstrukció
 - 5.6 AAK-integrált NVIQ
 - 5.7 Ajánlott órakervezet

1. Általános használati útmutató

Cél: az NVIQ részterületeire (mintafelismerés, téri-vizuális feldolgozás, vizuális munkamemória, végrehajtó funkciók, vizuális konstrukció) építve támogatni a kommunikációfejlesztést..

Előkészítés

- Csendes, előre jelzett ülésstruktúra és vizuális napirend.
- Preferált válaszmód: mutató / szemtekintet / kapcsoló / AAK.
- Rövid próbakör (1–2 item) minden új feladattípus előtt.
- Szünetek, mozgásblokk beiktatása hosszabb feladat után.

Dátumozás és dokumentálás

Minden ülésen rögzítsd: dátum, beavatkozások, teljesítmény (%), és a következő lépés. Használj azonnali rövid jegyzetet a táblázatokban.

2. Gyors ellenőrző lap és próba-feladatok

Név	Születési dátum	Dátum	Terapeuta

Környezeti feltételek (ülés előtt)

- Csendes, zavaró ingerektől mentes környezet
- Vizuális napirend előkészítve
- Megfelelő megvilágítás, ülőhely és testtámasz
- Preferált válaszmód egyeztetve (mutatás/tekintet/kapcsoló/AAK)

Próba-feladatok – jelölés

Jelölés: 1 = helyes, 0 = hibás, NA = nem alkalmazható

2.1 Kitöltési útmutató

- Mintafelismerés: mutasd a mintasort, kérd meg a gyermeket, hogy válassza ki a hiányzó elemet. Engedélyezett válasz: mutatás, ráhelyezés, AAK eszközön jelölés.
- Vizuális munkamemória: 3–5 másodperc megfigyelés, letakarás, majd a bemutatott sorrend visszaadása mutatással vagy tárgyak rendezésével.
- Térbeli szókincs/prepozíciók ismerete, használata: a gyermek valódi tárgyakkal vagy képkártyákkal hajtsa végre az utasítást, majd építsen mondatot piktogramokból.
- Szabályváltás: ismertesd az 1. szabályt (pl. piros=taps, kék=csend), majd blokkváltáskor cseréld fel a szabályt. Jegyezd a hibákat és a reakcióidőt.

Mintakitöltés

Mintafelismerés / szabályfelismerés

Tétel	Stimulus	Válasz	Megjegyzés	Pont
1	■ □ ■ □ __	□	szabály felismert	1
2	○ △ ○ △ __	△	bizonytalan, de helyes	1
3	▲ ▲ △ △ __	△	lassú válasz	1
4	■ ● ■ ● __	●		1
5	□ □ ■ ■ __	■	téves próba → javít	1

Vizuális munkamemória

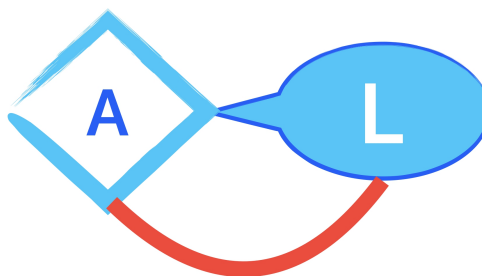
Sor hossza	Stimulus	Helyes?	Megjegyzés
2	■ ○	☒	
3	■ ○ △	☒	
4	□ ● ▲ ○	☒	határidőn belül
5	▲ □ ○ ■ △	☐	utolsó 2 felcserélve

Vizuális-téri / térszókincs

Tétel	Instrukció	Válasz módja	Pont
1	Labda a dobozba	tárgymozgatás	1
2	Kocka a labda mellé	mutatás	1
3	Könyv az asztal alá	mutatás + AAK mondat	1
4	Csillag a kör fölé	mutatás	0

Végrehajtó funkciók – szabályváltás

Blokk	Szabály	Teljesítmény	Megjegyzés
1	piros=taps, kék=csend	pontos	
2	CSERE: piros=csend, kék=taps	részben	2 hiba/10
3	zöld=állj fel, sárga=ülj le	pontos	
4	CSERE: zöld=ülj le, sárga=állj fel	nehéz	késleltetett váltás

3. SMART célkészlet

3.1 Kitöltési útmutató

Azonosítsd az erősségeket és a fejlesztendő részterületeket. Legyen minden cél SMART. Rögzíts mérőszámot (helyes itemek aránya, lépések száma).

Cél-sablonok

- **Mintafelismerés / szabályindukció**

4 hét alatt 60%-ról 85%-ra nő a teljesítménye egy 10 tételes mintafelismerési feladaton, vizuális modellezés mellett, két egymást követő ülésen.

- **Vizuális munkamemória**

4 héten belül a pozíció-sor 2 elemről 3 elemre nő 80% pontossággal, vizuális számkártyákkal.

- **Téri-vizuális / prepozíciós szókincs**

6 hét alatt ≥ 6 prepozíció azonosítása és alkalmazása 3-4 próbában, piktogramos mondatmodellel.

- **Végrehajtó funkciók – rugalmas váltás**

5 hét alatt hibaarány 40%-ról 20%-ra csökken a szabályváltós feladatban, vizuális szabálykártyákkal.

- **AAK üzenetépítés – mondathossz**

6 hét alatt önálló 3 elemű üzenetet alkot 5-6 ülésen keresztül.

- **Többlépéses utasítások végrehajtása**

4 héten belül 2-ről 3 elemre bővül megértett kérések hossza, 80% -os pontossággal, piktogramokkal támogatott utasítások láncával.

3.2 Mintakitöltés

Elem	Leírás
Specifikus cél	AAK segítségével 3 elemű mondatok önálló építése kérésekhez
Mérőszám	3 elemű üzenetek aránya 10 próbából
Alaphelyzet	2 elem stabil; 3 elem ritka (20%)
Intervenció	Modellezés, kulcsszó-kiemelés
Időkeret/kritérium	6 hét, $\geq 80\%$ (5/6 ülés)

4. Mini eszközkészlet (mintalapok és piktogram-sorok)

4.1 Kitöltési útmutató

Nyomtasd 18–28 pt betűmérettel. Használj vastag vonalú jelölőket. AAK esetén párhuzamosan modellezz a táblán.

A) Hiányzó rész – Mintafelismerés (üres)

Minta	Válasz
■ □ ■ □ _	
● ○ ● ○ _	
▲ ▲ △ △ _	
■ ● ■ ● _	
○ △ ○ △ _	
□ □ ■ ■ _	

A) Mintakitöltés

Minta	Helyes válasz
■ □ ■ □ _	□
● ○ ● ○ _	○
▲ ▲ △ △ _	△

B) Vizuális munkamemória – Pozíciósor (üres)

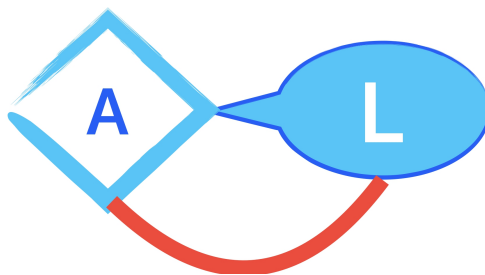
Sorrend (bemutatás)	Helyes sorrend (kitöltés)
■ ○	
■ ○ △	
□ ● ▲ ○	
▲ □ ○ ■ △	

B) Mintakitöltés

Sorrend	Mintaválasz
■ ○	■ ○
■ ○ △	■ ○ △
□ ● ▲ ○	□ ● ▲ ○
▲ □ ○ ■ △	▲ □ ○ ■ △

C) Vizuális-téribeli szókincs – Prepozíciók (üres)

Instrukció	Teljesítve (☑/☐)	Megjegyzés
Tedd a labdát a dobozba.	☐	
Tedd a kockát a labda mellé.	☐	
Tedd a könyvet az asztal alá.	☐	
Tedd a csillagot a kör fölé.	☐	
Tedd a háromszöget a négyzet elé.	☐	
Változtasd meg: ami előtte volt, most legyen mögötte.	☐	

5. Feladatötletek – 2–4 éves, nem beszélő autista gyermekek számára (NVIQ-fejlesztés)

Minimális verbális terhelés, magas vizualitás, AAK-integráció.

5.1 Mintafelismerés és szabályindukció

- „ABAB sor” – tárgyváltó sorozat

Eszköz: 2 színű kocka (A/B). Cél: ismétlődő minta. Kivitelezés: A-B-A-B → „Mi jön?”.
Differenciálás: 3 elem → A-A-B. Rögzítés: % helyes.

- „Szín–forma párosítás – mi hiányzik?”

Eszköz: forma-kártyák két színben. Cél: jellemzők integrálása. Kivitelezés: hiányzó kiválasztása opciókból. Rögzítés: spontán vs. prompt.

- „Zenei minta” (taps–taps–szünet)

Eszköz: taps/dob/csengő. Cél: ritmusminta. Kivitelezés: utánpótlás; vizuális ikon: ●●□. Rögzítés: elemszám.

5.2 Vizuális–téri feldolgozás

- „Hova bújt a labda?”

Eszköz: doboz, csésze, kendő, labda. Cél: térviszonyok. Kivitelezés: látható elrejtés → mutató/kiemelés; piktogram választás. Rögzítés: találatok.

- „Út-építés” (A-ból B-be)

Eszköz: padlónyilak, kisautó. Cél: 2–3 lépéses útvonal. Kivitelezés: → → ↑ követése. Rögzítés: hibátlan utak.

- „Forma–árnyék egyeztetés”

Eszköz: formabetét + sziluett. Cél: alak-egyeztetés. Kivitelezés: forma az árnyképre. Rögzítés: pontosság, idő.

5.3 Vizuális munkamemória

- „Memóriatálca – 2 tárgy”

Eszköz: 2–3 tárgy + kendő. Cél: 1–2 elem megtartása. Kivitelezés: 3 mp megfigyelés → letakarás → „Add ide!”. Rögzítés: visszahozások.

- „Sorrend-visszaadás képekkel (2 lépés)”

Eszköz: 2 képkártya. Cél: sorrendiség. Kivitelezés: mutat → lefordít → visszarendez. Rögzítés: helyes sorrend.

- **„Hol volt a matrica?” (pozíció-memória)**

Eszköz: 4–6 cellás tábla, matrica. Cél: pozíció kódolása. Kivitelezés: elhelyez → letakar → visszajelöl. Rögzítés: helyes pozíciók.

5.4 Végrehajtó funkciók

- **„Stop–Go buborékfújó”**

Eszköz: buborék + piros/zöld kártya. Cél: gátlás/indítás. Kivitelezés: zöld=megy, piros=áll. Rögzítés: reakció pontosság.

- **„Színcsere taps”**

Eszköz: piros/kék korong. Cél: szabályváltás. Kivitelezés: 1. kör szabály, 2. kör csere. Rögzítés: hibák/10.

- **„Választás váltása – kedvenc vs. új”**

Eszköz: 2 kedvelt tárgy/kép. Cél: rugalmas váltás. Rögzítés: szabálykövetés prompt nélkül.

5.5 Visuokonstrukció

- **„Torony 3 kockából”**

Eszköz: habszivacs kockák. Cél: minta utáni építés. Rögzítés: önállóság.

- **„Kép-puzzle 2–3 darabból”**

Eszköz: fotó 2–3 részre vágva. Cél: rész–egész. Rögzítés: idő, próbák.

- **„Tangram-előfutár – nagy alakok”**

Eszköz: 3 forma + sziluettek. Cél: alapalak-azonosítás. Rögzítés: helyes illesztések.

5.6 AAK-integrált NVIQ

- **„Építsd meg – mondd el (AAK)”**

Eszköz: kockák + AAK (ÉN/akarak/TÁRGY). Cél: visuokonstrukció → szabályos üzenet. Rögzítés: elem-szám.

- **„Térszókinccs AAK-kal”**

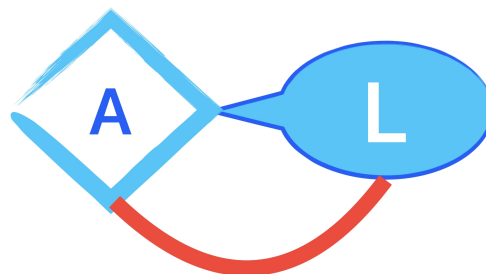
Eszköz: labda, doboz, prepozíció-piktogramok. Cél: térvizony + szimbolikus leképezés. Rögzítés: helyes szerkezet.

- „Választó-sáv – szabály mintához”

Eszköz: 3 rekeszes sáv. Cél: szabályindukció vizuális keretben. Rögzítés: hibátlan befejezések.

5.7 Ajánlott órakeret (20–30 perc)

- Bemelegítés (3–5 perc): Stop–Go buborék vagy ritmus utánpótlás.
- Mag-blokk 1 (7–8 perc): mintafelismerés + AAK megerősítés.
- Szenzoros szünet (2–3 perc): mélynyomás/hinta.
- Mag-blokk 2 (7–8 perc): vizuális–téri + munkamemória + térszókinccs AAK-kal.
- Lezárás (2–3 perc): „Mit csináltunk?” – 2–3 képkártya sorrendje.

autilogopedia.hu